

U srednjem veku Krupanj se pominje kao trgovačko i rudarsko mesto, „auto-put“ kojim su se kretali trgovci u pravcu Dubrovnika. Grad je smešten u kotlini između Boranje, Jagodnje i Sokolskih planina, kroz koji protiču reke Bogoštica, Čađavica, Kržava i Likodra, preko kojih je izgrađeno dvadesetak mostova. Krupanj je prema velikom popisu iz 1900-te imao 18.800 stanovnika, a Beograd 60.000.

Danas Krupanj ima nešto više od 17.000 stanovnika koji se bave uglavnom poljoprivredom. Štete nanete poplavama, gradom i vetrovima orkanske jačine tokom poslednjih godina po rečima predsednik opštine, gospodina Ivana Isailiovića, doprinele su da grad bude još bolji i lepši. Uz pomoć države i raznih donacija mnogo je uloženo u obnovu, putna mreža je sređena u dužini od 50km, otvoreno bezmalo 1.000 ranih mesta, među kojima je pogon turske fabrike „Džinsi“, koji je obezbedila posao za 150 mladih devojaka. Godine 2016. u Krupnju je rođeno manje od 100 beba, što je istorijski minimum mesta, a ove godine samo iz te fabrike je 20 žena na trudničkom bolovanju, što daje nadu da će mladi ostati u Krupnju jer ovde ima čime da se bave, a jedna od njih je turizam. Burna prošlost Krupnja ostavila je brojne kulturno-istorijske spomenike. Među njima je Dom kulture „Politika“ u centru grada, u kojem je danas biblioteka, čitaonica, pozorišna i bioskopska sala, galerija, podignut osamdesetih godina prošlog veka od strane lista „Politika“ čiji su osnivači, Vladislav i Darko Ribnikar poginuli u Krupnju u Velikom ratu 1914. godine u razmaku od samo dva dana. Svedočanstvo na njihovu, i pogobiju 12.5 hiljada vojnika svedoči Kapela na Mačkovom kamenu na Jagodnji, 11 km udaljena od Krupnja. Smatra se da je tu, na prostoru od svega 500m² vođena najkrvavija bitka Velikog rata i da je od 19-22. septembra svoje živote ostavilo 25 vojnika na jednom metru kvadratnom. U ovoj bici ranjen je i princ Đorđe Karađorđević. Raritet Krupnja je crkva-kosturnica Sv. Vaznesenja Gospodnjeg podignuta 1932. godine na mestu stare (1842), u čast svim palim ratnicima na Mačkovom kamenu. U njoj kripti pohranjeno je 74 lobanje srpskih i austrougarskih ratnika. Crkva Uspenja Presvete Bogorodice u Dobrom Potoku stara je više do 500 godina i zahvaljujući sveštenku Aleksandru Đurđevu i njegovom tridesetogodišnjem obnavljanju, dograđivanju i upotpunjavanju, ima današnji izgled. U okviru crkve je 12 zasebnih muzejskih celina, svedočanstva prošlosti ovog kraja. Aleksandar Đurđev je i postavljač Gradskog muzeja u svojoj privatnoj kući. Tu se nalaze zapisi, dokumenti, nameštaj, nošnje, ukratko sve što je deo istorije ovog mesta, uz portrete ličnosti koji su obeležili prošlost i razvoj Krupnja. U sklopu muzeja je i restoran koji nudi predah uz specijalitete lokalne kuhinje. Prva škola u Krupnju sagrađena je još 1837., dve godine kasnije sud u zgradi projektovanoj za tu namenu. Danas Krupanj nema sud. Kada je u celoj Srbiji bilo 50-60 hotela, Krupanj je imao dva „Evropu“ i „Pitu“. Godine 1941. nemačka kaznena ekspedicija je do temelja spalila Krupanj, izuzev zgrade stare apoteke (vila

Pere Despića), crkve i bolnice, zadužbine Nikole Spasića iz Beograda. Među ruševinama našla se i velelepna zgrada Gradske čitaonice. Pogodna klima zahvaljujući kojoj je Krupanj stekao status „vazdušne banje“, sveža jutro i večeri i u vreme tropskih leta, brojni sportski tereni na otvorenom i zatvorenom, kao i bazen izgrađen posle Prvog svetskog rata, jedan od prvih u državi (u planu je podizanje pokretne konstrukcije koja će omogućiti da se bazen koristi i zimi), pružaju odlične uslove za pripreme sportskih ekipa. Turistički obilazak Bele Crkve, mesta u kojem je podignut ustanak u NOB-u, Stolice, mesto savetovanja rukovodstva NOB-a, kada je između ostalog, usvojen termin partizan i petokraka kao oznaka; Crkvine u Ravnaji, Kovačevića (Cerovačka) pećina, ostaci utvrđenog grada u Dvorskoj, poslednje tursko uporište Soko grad srušeno 1859. godine. U čast tog događaja podignut je spomenik Knezu Mihailu u Beogradu, a na mestu srušenog utvrđenja manastir Sv. Nikolaja, takođe može biti atraktivna pozivnica za dolazak u ovo malo, pitomo mesto. Turistički radnici Krupnja planiraju trasiranje kružne biciklistička staze dužine 50 km koja bi na svakih 3 do 6 km turistima pružala razlog za predah i obilazak ovih lokaliteta. Pored Hotela „Grand“, nekada „Borac“, koji je ove godine dobio moderan izgled i spa centar, u ponudi su još nekoliko privatnih apartmana, sa ukupno 333 ležajeva, što je u letnjem periodu malo. Ove, 2017. godine, Krupanj obeležava 600. godina od prvog pisanog pomena imena u dubrovačkim spisima 1417. godine, 150 godina od osnivanja prve škole, 95 godina osnivanja FK, 50 godina rukopoloženja vladike Lavrentija, i dalje aktivnog u pomoći svim ljudima, posebno rodne Bogoštice. U tom mestu se nalazi i replika Njegoševe zavetne crkve na Lovćenu, kompleks „Dom Desanke Maksimović“, čiju je gradnju ovaj veliki čovek podržao. Najznačajnije manifestacije u Krupnju su: „Plodovi Rađevine“ početkom septembra, „Dani međaša“ početkom jula, na tromedi Malog Zvornika, Ljubovije i Krupnja. Na čelu Krupnja nalazi se glumac i jedan od zadataka koje je zacrtao preuzmajući ovaj mandat je da iskoristi fantastične mogućnosti Doma kulture, jedne od najvećih scena u Srbiji, koja može da primi 1.000 posetilaca, i pokrene pozorišnu produkciju. Već za ovu godinu najavljene su četiri predstave koje će iz Krupnja gostovati na scenama širom Srbije, a ne obratno, kao što je do skora bio slučaj.